

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kurczaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények előfizi-
tési pénzek és hirdetések is
küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMÚ KOZLONY.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal mérsékelt ár-
jegyzék szerint számít.

Egyes példányok

kaphatók lapunk nyomdájá-
ban valamint Stark Nándor
és Szigethy Z. könyv- és
papirkereskedésében.
Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelen hetenként háromszor:
szombat, szerdán és pénteken reggel.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és kiadó-tulajdonos:
S I M A F E R E N C Z
Felelős-szerkesztő:
K O V Á T S K Á L M Á N .

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink útján,
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

A válság.

(P.) A király szerdán érkezett vissza Budapestre; azon a napon nem fogadott senkit; de csütörtökre meghívta Szilágyi József főrendiházi elnököt, Széll Kálmán képviselőt, Bánffy Dezső báró képviselőházi elnököt, és Khuen-Héderváry Károly horvát bánt; tehát azt a négy államférfiut, akiknek neve a válság alatt, mint miniszterelnököké, forgalomba hozatott. A döntés január 4-re várható.

Íme, ebben a pár szóban összefoglaltuk a központi sajtó pozitív értesüléseit. A többi, ami ezenkívül hírképen kering, mind csak kombináció, csak találgatás.

Annai bizonyosnak látszik, hogy a 67-es alapon álló pártok egyesülése — melyet a király és vele együtt sok előkelő politikus melegen óhajt — egyelőre nem fog sikerülni. Utját állja ennek egyfelől a szabadelvű párt önző ragaszkodása a hatalom kizárólagosságához, mely nem akar ismerni osztozkodást, hanem továbbra is magának kívánja megtartani a husosfazekakat; másfelől pedig utját állja Apponyi Albert gróf elvűsége, mely szerint egy jöttát sem hajlandó feladni kitűzött programjából.

Ily körülmények között egyelőre aligha lehet más kibontakozás, mint egy átmeneti miniszteriumra bízni az ország kormányzását, a melynek azonban szoros feladatává tétetik az Apponyiékkal való egyesülés előkészítése; s a mint ezt a feladatát befejezi, rögtön helyet kell adnia az új alakulásból származó kormánynak.

E szerint a fuzió eszméje csak elnapolatott, de feladva nincs; amit bizonyítani látszik az a tény is, hogy Apponyi Albert gróf a pártja által az újév alkalmából hozzá intézett üdvözlésre adott válaszában szóról-szóra azt mondta, hogy: „M e g g y ő z ő d é s e m a z, h o g y a k i b o n t a k o z á s n á l f o n t o s s z e r e p j u t e n n e k a p á r t n a k .”

Az átmeneti minisztérium élén két férfinak van kilátása viselhetni a miniszterelnökséget: Khuen-Héderváry Károly grófnak és Bánffy Dezső bárónak. Az előbbi a király óhajtja, az utóbbit pedig a szabadelvű párt.

Most mind a két jelölt azon fáradozik, hogy a maga részére nyerje meg az alkotmányos tényezők egyértelmű támogatását. S hogy melyiknek sikerül célét érni, azt az utolsó pillanatig nem lehet tudni.

Mert a szabadelvű párt jelöltje: Bánffy Dezső, különösen a Kossuth, Lajos temetésénél tanúsított magatartásáért, az udvarkegyét bírja, s így a királyt nem nehéz rávenni, hogy Bánffyt nevezze ki.

Vizont ha a király bármiféle látható jelét adja annak, hogy a horvát bánt szive-

sebben látná a miniszterelnöki székben, a szabadelvű párt a legkisebb vonakodás vagy kedvetlenség nélkül a bán hátamögé fog állani; mert ez a párt csak egy kötelességet ismer: meghajolni az uralkodó akarata, és a földre borulni minden fölkelő nap előtt.

Lapunk legközelebbi számában valószínűleg már megfogjuk mondani, hogy mi a neve a fölkelő napnak?

(P.) Tisztességtelen hírlapírás.

Mint már annyiszor, ma is abban a helyzetben vagyunk, hogy egy szemenszedet koholmányt kell megczafolnunk, amelyvel a pákuliczok megint felültettek a hazai sajtót.

Már a múlt héten, egy rövid hírből, megemléztünk arról a mendemondáról, mely sajról-szajra járt, s azt akarta elhitetni az almelködő közönséggel, hogy Tasnádi Antalnak megítélte a bíróság a lemondása utáni időre járó polgármesteri fizetést. Akkor mindjárt kijelentettük, hogy ez csak vakmerő füleltetés, vagy rossz trefa, melynek semmi alapja sincs.

A hírváncsokat nem némitotta el a mi czáfolatunk. Eszrevettük, hogy a közönség első meglepetésében egy pillanatra megdöb-néssel fogadta a váratlan hírt; a hatas meg szilajabba tette vakmerőségüket, s a gyártott koholmányt nyomban át-piántálták a hazai sajtóba.

Előbb a szegedi, majd a budapesti lapokban „Két polgármester” czím alatt egy szenzációs hírt röptettek világra, amelyben egész komolysággal el van mondva, hogy a főispán és alispán által lemondatot s a belügyminiszter által is elbocsátott Tasnádi Antal keresetének helyt adott a kir. kuria, s megítélte a részére 3 évi polgármesteri fizetés fejeében 6000 forintokat; és így most már Szentes város 3 even át két polgármestert fizet.

Mi a magunk részéről megmosolyogtuk azokat a lapokat, amelyek így hagyják magukat felületesi olyan tollforgatók részéről, akiknek megbízhatósága és rosszhiszeműsége már annyiszor bebizonyult. De a nagyközönség tájékozatlan részét megtevesztette az a tény, hogy a fővárosi sajtó csodálatos egyértelműséggel publikálta a hírt, és sokan úgy gondolkoznak, hogy talán meg sem zörög a haraszt, ha a szél nem tujja.

Hát ezeknek a hiszékenyeknek a kedvéért meg egyszer és a legnagyobb határozottsággal ismétljük, hogy az említett hírből egy arva szó sem igaz; s ez a kis „költemény” megint csak azért lett kifundálva, hogy izgassak vele a kedélyeket, és kedvezőtlen hangulatot csináljanak a Simapart ellen.

A tényállás különben a következő:
Mikor Taliani Bela volt főispán és Csató Zsigmond alispán lemondatták Tasnádi Antalt a polgármesteregről, ugyancsak a főispán és az alispán rendeletileg Szentes város képviselőtestülete közgyűlést tartott és a lemondást tudomásul vette. Ekkor azonban Tasnádnak az az ötlete támadt, hogy mégis csak jobb volna megmaradni a polgármesteri székben, s kapta magát, a lemondást sepezen visszavonta, és megapellátta a képviselőtestületnek a lemondás elfogadása tárgyában hozott határozatot. Az apellátát a vármegye közgyűlése, mint alaptalant, elvetette; s hasonló módon bánt el vele a belügyminiszter is. Ekkor aztán az alispán kihirdette a pályázatot a polgármesteri állásra, s a választást is megtartotta. Ezzel az ügy szabályszerű módon befejezést nyert.

Am a pörlekedési viszketegségben szenvedő Tasnádnak egy új ötlete támadt: a járásbírósg előtt beperelte a várost egy havi fizetéséért, vagy is 116 frt 66 krért. A járásbírósg elutasította a keresetet; a kir. tábla azonban az első ítéletet feloldotta, és tanúkihalgatást rendelt el. Akkor Tasnádi ismét mást gondolt, és felfüggesztette a pert; később egy szeszélyes órájában ujból felvettette és kérte a tanúkihalgatást; ami azonban még a mai napig se történt meg.

Tehát nem ítéltettek meg Tasnádnak 6000 frtot, mert maga is csak egy havi fizetése: 116 frt 66 kr. iránt indított keresetet; és nem ítéltettek a perben a kuria, mert előtte még meg se fordult az ügy, sőt első bírósági ítélettel sincs ellátva.

Ez a tényállás; s aki ezzel ellenkezőt állít, az vakmerően fülelt.

Kiváncsiak vagyunk már most rá, hogy mit mond a hazai sajtó arra a galád felületesre, melyet a pákulicz tollforgatók üttek vele?

Ha első eset volna ez, hát hajlandók volnánk csupán egy rossz tréjának venni. De az efféle hírkovacsolás egy perfid rendszer, melyet évek óta folytatnak a mi derék pákuliczaink, hogy agyafúrt koholmányokkal kompromittálják a Sima Ferencz vezérlete alatt álló ellenzék.

A vastagabb hazugságokat itthon nem merik elsűtni, mert tudják, hogy az itteni lapjuknak nem hisz senki. Levezető csatornának tehát kiválasztották a szegedi sajtót; a koholmányokat többnyire abba szuggerálják bele, s mikor annak a révén felköltük a budapesti sajtó figyelmét akkor még külön tudósításokkal is nyomatékokat adnak a koholmányoknak, és tele jajgatják vele az országot, hogy micsoda rettenetes emberek azok a Simaék, és mennyi kárt okoznak a közönségnek.

Részünkről már alig ütközünk meg ezeken a csinyeken; mert ismerjük ellenfeleinket. Tudjuk, hogy alantós és önző czelokat követnek, tehát az eszközeikben se szoktak válogatások lenni.

De szeretnénk tudni, hogy a fővárosi sajtó nem unt-e még bele a felületesekbe, és fentartatónak véli-e továbbra is az összeköttetést az olyan tollforgatókkal, akiknek lelkéből az elvadult pártos szenvedély által sugalmazott taktika szemmel láthatólag kiölte a hírlapírói tisztességérzetet; akik hazudnak az ország előtt azért, hogy a helyi pártélet harcaiban igazító hatást érthessenek el?

Erre szeretnénk választ kapni a fővárosi sajtó organumaitól, és ez alkalommal azoktól a lapoktól, amelyek a „Két polgármester” czmú kacsnak megnyitották a hasábjait.

A községek reformja.

— Hieronymi belügyminiszter törvényjavaslata. —

A tizenkettedik órában, hivatalból való távozása előtt Hieronymi belügyminiszter könyvárúsi uton közzétette a községek reformálásáról készített törvényjavaslátát, a mely az állami közigazgatási reform. alapköve lett volna.

A javaslatnak — a mely nagy részben szembeütőleg a poros: Kreisordnung-nak csaknem szószzerű fordítása — lényegesebb pontjait a M—g nyomán a következőkben ismerteltjük:

A község területéről és nevééről.

Minden területnek valamely községhez kell tartoznia.

Községi körök.

A közigazgatási feladatok teljesítése céljából a szolgabírói járásokhoz tartozó községi körök alakítatnak.

Minden községi kör egy vagy több községből áll.

A községi kör valamennyi községének ugyanazon járásbíróhoz és ugyanazon adóhivatalhoz kell tartoznia. A szolgabírói járásoknak, a járásbírók és adóhivatalok területének a községi körök alakításánál szükséges változtatását a belügyminiszter, az igazságügyminiszter és a pénzügyminiszter egyetértéssel teszik meg.

A községi kör rendszerint a székhelyét képező községről nevezendő el.

Mezővárosok, falvak.

Azon községek, melyek a közigazgatás összes teendőit saját választott tisztviselőik által látják el, mezővárosoknak, azon községek pedig, melyekben a 33. §-ban felsorolt közigazgatási feladatokat állami tisztviselők látják el, falvaknak nevezetnek.

Községi körök alakítása.

A községi körök alakításának és az egyes községeknek a községi körökbe való beosztásának tervét a főszolgabíró készíti el; egyúttal javaslatot tesz a községi körök székhelye és elnevezése, valamint az iránt, hogy mely községek legyenek mezővárosok.

A főszolgabíró ezen tervet eljárt járása valamennyi községének megküldi. Az illető községek az iránt is határoznak, hogy kívánják-e mezővárosokká alakulni.

A főszolgabíró e tervet, a községek határozatával és saját jelentésével az alispán elé terjeszti, ki javaslatot tesz a közigazgatási bizottságnak.

A közigazgatási bizottság a községi körök alakítására vonatkozó határozatát, a beérkezett felfolyamodásokkal és azokra vonatkozó észrevételeivel együtt a belügyminiszterhez terjeszti fel, ki a pénzügyminiszterrel egyetértéssel megalakítja a községi köröket, kijelöli azok székhelyét, meghatározza a községi körök nevét és határozza a községeknek mezővárosokká alakulása tárgyában.

A már megalakított községi körök hasonló eljárás mellett megváltoztathatók.

A községi körök első alakításánál, valamint megváltoztatásánál követendő eljárás részleteit a belügyminiszter szabályozza.

A törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsú város határába beékel, vagy azzal területileg összefüggő falvak a jelen törvény 33. §-ában meghatáro-

zott feladatok teljesítését a belügyminiszter az érdekelt községek és a város képviselőtestületének, illetőleg a törvényhatósági bizottságnak meghallgatása útján a város hatósági közegeire bízhatja.

Választás. — Kinevezés.

Azon községekben, melyek magukban képeznek községi kört és a melyek a felsorolt közigazgatási feladatokat saját választott közegeik által kívánják és képesek végeztetni, e feladatokat a rendőrhatalósra nézve megállapított kivétellel, a belügyminiszter egyetértésével hozott határozata alapján a községi közegek végzik. Ezen községek a 33. §-ban meghatározott közigazgatási feladatok ellátásáért a községben évenként befolyó összes egyenes államadónak 5 százalékát tevő jutalékban részesülnek.

A többi, magukban vagy más községekkel együtt községi kört képező községekben a felsorolt közigazgatási feladatokat a kormány által kinevezett állami tisztviselők végzik. A községi választott közegeknek ezen feladatok körül közreműködését a törvények és miniszteri rendeletek szabják meg.

*A községek.**A község hatásköre.*

Választott közegei által a község következő ügyeket intézi:

a) a községi kötelekkel összefüggő ügyekben, nevezetesen a községi terület, a lakhatás és a választó jog fölött határoz; b) rendelkezik a község vagyonával; c) intézi a községet mint jogi személyt és a községi lakosokat közösen érdeklő gazdasági és közművelődési ügyeket; d) gondoskodik a községi utcákról és a község határában levő azon utakról, melyek sem állami, sem törvényhatósági kezelésben nincsenek;

e) intézi a helyi rendészetet; f) gondoskodik a községi iskolákról és más rokon intézetekről;

g) gondoskodik a szegényekről; h) gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon köteleességeket, melyek a községeket törvény szerint megilletik; i) mindezen feladatok teljesítése céljából pénzbeli és természetbeli szolgáltatásokat állapíthat meg.

Állami közegek feladata:

a) a rendőrhatalóság gyakorlása; b) a közadók kivetésére és behajtására vonatkozó teendők ellátása; c) a véderőt illető ügyek ellátása; d) az egészségügyi igazgatás;

— Ezt szeretem, ezt szeretem, — mormogta.

Milyen félrevonuló, milyen apácza természetű egy kedves asszony és a mint ezeket gondolta, csak amugy pattogtatta köszvényes lábait.

A minap kora reggel friss hó esett és pompás lány idő volt, az öreg gavallér kinézett a kertbe. hiszen ilyenkor is van látni való a természetben. Egyszerre feltűnt neki, hogy a kertre nyíló ablakhoz nyomok vezetnek. Visszatért az asszony szobájába és tudtára adta, hogy azok a nyomok gyanusak.

— En edes Istenem — mondá a menyecske — hát ugyan ki járni itt. Ha nyom van, bizonyosan farkas nyom. — Olvashattad, hogy nagy hóban ezen állatok vakmerősége nem ismer határt.

Az öreg csak ümgetett és nagy ravaszággal tette magát, mintha elhinné, hogy a hóban farkas nyomok látszanak. Mikor aztán visszament, szörnyű savanyu képpel mormogta:

— Farkasok hm, hm! Ezek a farkasok milyen civilizált állatok. Télen csizmába járnak és nyáron valószínűleg sárga cipőben. Hm, hm.

Egyet gondolt, aztán kárörvendve mosolygott. Aztán így szólt az ácsorgó cselédnek:

Te, Jancsi te! Farkas jár a kertben. Vedd elő csak a farkasfogót és este felé állítsd fel a kertre

e) a községi bíraskodás; f) intézkedés a gyámsági ügyekben; g) intézkedés a népoktatási ügyekben.

A községi képviselőtestület.

Azon falvakban, melyekben a lakosság száma az utolsó népszámlálás szerint 300-nál kisebb, a községi választók összessége képezi a képviselőtestületet.

Azon községekben, melyekben a lakosság száma az utolsó népszámlálás szerint 300-nál nagyobb, a képviselőtestületet fele részben a községi választók által választott képviselők, másik fele részben pedig azon községi választók alkotják, kik a legtöbb egyenes államadót fizetik.

I. falvakban:

ha a választók száma

100-nál kevesebb, a képv. sz. 10,
100-nál több, 300-nál " " " " 14,
300-nál " 500-nál " " " " 18,
500-nál " " " " " " 22,

II. mezővárosokban:

200-nál kevesebb, a képv. sz. 20,
200-nál " 500-nál " " " " 26,
500-nál " 800-nál " " " " 32,
800-nál " 1100-nál " " " " 38,
1100-nál " 1400-nál " " " " 44,
1400-nál " " " " " " 50.

Mezőváros képviselőtestülete, szervezési szabályrendeletével, a képviselőtestület hatáskörébe tartozó ügyek előzetes tárgyalására állandó bizottságokat szervezhet.

(Folytatása következik.)

Interpelláció megyénk főispánjához.

Van-e tudomása megyénk főispánjának arról, hogy Zsarkó Ferenc sándorfalvai jegyző még most sincs felfüggesztve állásától. S meddig tűri még a főispán ur, hogy a háta mögött és tekintélyének, a pártatlanságába vett hitnek rovására a járási főszolgabíró és a megye alispánja — kik a horgosi jegyzőt, ki nincs a Pallavicini uradalommal semmiféle contactusban, nagyon is képes felelősen ügyben felfüggesztették — Zsarkó jegyző urat uradalmi összeköttetései miatt még mindig a Varjasi-féle dísz palást alatt tartják — a megyei adminisztráció díszére és dicséretére?

Erre az interpellációra tettekben várnunk feleletet.

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA.**Nyomok a hóban.**

Az öreg Zsebráki ur mindig kriminalis ember hírében állott s hogy ennek a hírnévnek meg is tud felelni, azt ugy bizonyította be, hogy 54 éves koradaczára másodsor is megházasodott. Fialat asszonyt vitt a házhoz, ez bizony kissé meggondolatlanság, hanem az öreg ur azt hitte, — hogy meg lehet őrizni a menyecskét, csak vigyázni kell, hogy nap-pal merre jár, este pedig be kell zárni az ajtót.

Hát az ablakot? Erre pedig nem gondolt a vén vőlegény.

A fiatal asszony kijelentette, hogy ő a kertre nyíló szobában fog bálgni. — Szereti a csendet, imádja a természetet. Ha nyári estén kidől az ablak párkányára, isteni élvezettel szívja a rezeda, a rózsza, a jázmin illatát. Télen pedig elgyönyörködik a szép fehér hópolyhek hullásában. A földszinti ház kertre nyíló ablaka egész alacsonyan feküdt. Így a fiatal asszony még közvetlenebbül érintkezhetik a természettel.

Mikor reggelenként az öreg ur bekopogtatott az asszonykához, mindig zárva volt az ajtó.

nyíló ablak alá.

Jancsi teljesítette a parancsot. Estére sűrű hó omlott alá, amit önök bizonyára jól tudnak és csakhamar elborította egyforma fehérségével a kertet és a farkasfogót egyaránt.

A vén Zsebráki lefeküdt korán.

Tette magát, mintha semmiről semmit nem tudna.

Azt azonban alig várta, hogy megvirradjon Rohant a kertbe és roppant meglegedve tapasztalta, hogy a hóban a vergődés nyomai látszóttak. A farkas átjött és a fogóba lépett, a fogó megragadta a bokáját és látszott a hóban, hogy mint hurcolja a kert egy félreeső szegletébe, ahol végre kiszabadította magát az átkozott kelepcéből. Még szinte véryomok is látszóttak.

Ez sikerült, mormogta a vén ravasz. Vajjon mikép gyönyörködött az asszony e természeti látványban, mondogatta magában. Elválásra azonban nem gondolt. Ez a tréfa többet ér most neki, mint egy feleség.

Különben másnap, mikor az utcákon sétált, gyanusan nézegette a járdán mázskáló férfiak lábait: Vajjon melyik farkas sántít?

Borsodi Hírő,

Helyi és vegyes hírek.

(r.) — **Személyi hír.** Vadnay Andor főispán az újévre a fővárosba utazott, honnan ma érkezik haza.

(r.) — **A közigazgatási bizottság** január havi ülését f. hó 11-én tartja meg. Ezen ülésen az albizottságok is újra fognak alakítani.

(r.) — **Közegészségügyi vizsgálat a vármegyében.** A belügyminiszter Hajos Béla dr. kir. közegészségügyi felügyelőt kiküldte, hogy a vármegye közegészségi állapotát és az ide vonatkozó törvények és szabályok végrehajtását a helyszínen vizsgálja meg. A nevezett kiküldött hivatalos körúti rövid idő alatt megkezdi a megyebeli községekben.

— **Kossuth Ferenc mandátuma.** A Nemzeti Újság írja a következőket:

„Kossuth Ferenc sulyt helyez reá, hogy mielőbb képviselő legyen. A kérdés, ugyiltszik, akként fog megoldást nyerni, hogy Helyi Ignác, a család régi barátja fog mandátumáról lemondani, de természetesen csak úgy, ha remélhető lenne, hogy helyette Kossuthot választják meg. Ő maga utólag aligha fog többé mostani kerületében többséget kapni. De talán Kossuth jelöltségét szívesebben fogadnák s ha győzelme van kiáltás, úgy Kossuth Helyi mostani kerületében fog talán még január hó folyamán képviselőjelöltül fellépni.”

Részünkről azt hisszük, hogy ez csak pusztán kombináció, s azok között sem a legelőrevalóbb.

— **Gyámügyi statisztika.** Kimutatás az árvek és gondnokoltak létszámáról az 1894-ik évben. Az 1893. év végén gyámság alatt maradt 2644. Az 1894. évben gyámság alá került 245. A gyámoltak száma volt összesen: 2869. Az év folyamán a gyámság alól felszabadult: a) teljes korúság folytán 139; b) nagykorúsítás folytán 13; c) férjhezmenetel következtében 80; d) elhalálozás következtében 41; összesen: 273, tehát 54-gyel több mint az 1893 ik évben. Ennél fogva az év végén gyámság alatt maradtak 2596, 128-al kevesebb mint az 1893. év végén. Gondnokság alatt maradt az 1893-ik év végén 38. Az 1894. év folyamán gondnokság alá került 3. Összesen: 41. A gondnokság alól elhalálozás folytán felszabadult 2. Gondnokság alatt maradt az év végéig 39. A gyámság és gondnokság alól felszabadult 275 egyén közül: a) ingó és ingatlan; vagy csak ingó, vagy ingatlan vagyonnal bírt 166; b) vagyontalan 109. A városi közgyám tehát az idén ennyi ügyet végzett el.

(r.) — **Ujczozási határnapok.** Szentesen márcz. 1., 2., 4. és 5-én, Mindszenten márcz. 7. és 8-án lesz a sorozás.

(r.) — **Államsegély.** Tömörkény községnek iskolái fentartására a vallás és közoktatási miniszter évenként 300 frt államsegélyt utalványozott.

— **Népesedési mozgalom Csongrádon.** Csongrádon a róm. kath. egyházban az 1894. év alatt született élve 544 fi és 494 nő, összesen 1038 lélek. Ezek közül törvényes ágyból származott 530 fi és 474 nő összesen 1004 lélek. Törvénytelen ágyból pedig 14 fi és 20 nő összesen 34 lélek. Ikrek születtek 11 esetben. Meghalt 363 fi és 361 nő, összesen 724. Ezek között van 15 halvaszületett fi és szinte 15 halvaszületett nő, összesen 30. A halvaszülettek közül törvénytelen ágyból való 1 fi és 1 nő összesen kettő. Házasságra lépett 195 pár. Ezek szerint a népesedés szaporodott 314 lélekkel.

(r.) — **Jótekingyészeti bál.** Mint értesülünk, a szentesi izr. nőegylet f. hó 26-án, a Kass szálloda termeiben, az izr. templomban felállítandó harmónium javára, kartonbált rendez, mely iránt már most is nagy az érdeklődés. E jótekingyészeti mulatságra még visszatérünk.

(r.) — **Tűz.** Veisz László kiséri szatócs üzlete f. hó 1-én este 8-9 óra között, eddig még ki nem puhatólt okból, kigyuladt, és dacára a gyorsan érkezett segélynek, az egész árukészlet, a bolti berendezéssel együtt, teljesen elégett. A kárt a tulajdonos 4-5 ezer forintra teszi. Az üzlet 5 ezer forintig biztosítva volt.

— **A szentesi kath. kör által rendezett** műkedvelői színi-előadás alkalmával felülírtettek: Ngs. és főtiszt. dr. Ulár István apát-pleb. ur 3 frt. Ngs. Balogh János országgyűlési képviselő ur 2 frt. Tóth Dezső ur 1 frt. Neumann Jónás ur 40 kr. Br. Splényi Árpád ur 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Farkas Antal ur 20 krt. — Az előadás al-

kalmából befolyt összes jövedelem: 177 frt 50 kr. A felülírtétnékné, valamint mindazoknak, kik megjelölésükkel az előadás sikerét biztosították köszönetet mond a rendezőség.

(r.) — **A szegvári kéményseprő.** Práz-nóvszki Károly szegvári kéményseprő ellen a lakoságnak nagyon sok volt a panasza. Végre a vármegye főispánja is bele avatkozott a dologba, mert a szegváriak — másutt orvoslást nem találván — a főispán előtt is tolmácsolták panaszukat Vadnay Andor főispán a minap kirándult Szegvárra, az ott szintén jelen volt járási főszolgabíróval a panaszokat megvizsgálta; s a vizsgálat eredménye az lett, hogy a főszolgabíró a kéményseprő működését felfüggesztette, s utasította az előjárásról, hogy további intézkedések is más kéményseprőt alkalmazzon. Az erélyes eljárást a község lakosai nagy megelégedéssel fogadták.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szentesi kath. kör ez uton is elismerését fejezi ki és köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik az általa rendezett műkedvelői színi-előadás közreműködői szívesek voltak.

(r.) — **Megszűnt lap.** A szomszéd Mindszent községben Tary Endre ügyvéd felelős szerkesztője mellett a mult tavaszon „Mindszenti Lap” czim alatt egy rövid legegztet lap indult meg, mely — mint most a szerkesztő-kiadó jelenti — háromnegyedévi pályafutás után végelgyengülésben kimult. Egy csep okunk sincs sajnálkozni a csöndes kimúlás fölött, mert ez a néhai lap, amig élt, csak arra volt jó, hogy Mindszentben az ellenzék soraiban vizsályt szitson és a megbomlott egyetértés helyreállítását akadályozza. Különbön nyugodjék békevel!

— **Ipartízó macskák és egerek.** A macska és az egérvilág a közgazdaság szempontjából eddig-élé csak arról volt ismeretes, hogy az egérszűcsök izes pecsenyét termeltek, amelyet a macskavilág jő-izűden fogyasztott el. Ujabbán egy skót uri ember a macskának az egérhus iránt való szeretetét az ipar-szolgálatába kényszerítette. A találékony férfiú be-tanított két egert, hogy egy felfüggesztett tengelyen forgó kereket, avval, hogy a kerek belsejében előre rohannak, mozgásba hozzanak. Ez a forgó kerek aaponta kétszáz fonalat fon meg s gombolyít fel. A buzgó egerek oly szorgalmasan nyargalnak a ke-rekben, hogy egy nap körülbelül tizennyolcz kilo-méternyi utat tesznek meg helyben. Ezáltal a kis ipartízók 3800 fonalat fonnak meg, amelyek mindegyike 137-5 centiméter hosszúsagu Igy aztán egy-egy egér két fillért keres meg naponként, vagyis 7 marka 30 fillért esztendőnkint. Levonva ebből az élelmezést, a tisztá jövedelmét hét marka husz fillér. A derek skót ezt az új iparágat most nagy stílben fogja folytatni. Be fog rendezni egér-erőre olyan fonóintézetet, amelyben 10,000 egér szaladgál, azaz dolgozik. Ez a tiz egezered tehát 72,000 marka tisztá jövedelmet fog hajtani. Ezt az ipartelepét már most úgy kell berendezni, hogy az üzemben fenn-akadás ne történjék. Minthogy az egérvilágban is lehetnek, sőt vannak is munkakerülő, dologtalan naplopók, okvetetlenül felügyelőket kell alkalmazni. Es hát lehetne-e erre a célra alkalmasabb állatokat találni a macskáknál. Ezzel kettős célt érne el a derek skót. Először az egerek már csupa felelemből is szorgalmasak lennének, s másrészt a lusta munkásokat a felügyelők egyszerűen megennék. Minthogy pedig a megmaradó szorgalmas egerek a munkaidőn kívül kétségtelen nem hanyagolnák el fajuk fentartását, s kiváló tulajdonságaikat Darwin szerint át-örökítenék az utódaira is, a gyár rövid idő múlva a legprimámb munkaeörökben bővelkednék. Mindezt pedig az Almanach du Léman irta rendületlen komolysággal.

— **Az elvesztett és megkerült háromszáz forint.** Fúrst Janoshoz, a pozsonyi német evangélikus lelkészhez, mint onnét írják, a minap egy szegényesen öltözött vörösré fázott vándorlegény állított be. Azt mondta, hogy valami titok nyomja a lelkét, amit szeretne elmondani. Aztán kevés biz-tatásra elbeszélte, hogy ezelőtt hat esztendővel Pozsonyban, a Fa-utczában egy fekete bőrtárczát ta-lált Háromszáz forint volt benne. Szegény mester-legény volt, munka híján. Nem volt mit ennie. Szegény öreg anyja is beteg volt és éhezett. Küzködött magában sokat, de végre is rászánta magát, hogy megtartja a pénzt Segített vele az anyján és ma-gán. Hat év óta semmi nyugta se volt. Végre hoz-zalátott, hogy a talált summát a munkájával előte-remtse; s most, hat év múlva, eljött Teschen város-ból, hogy a pénzt adja vissza annak aki elvesztette. A fekete tárczában Gratz Mátyás nevére szóló postavevény is volt, s kitűnt, hogy e név viselője, egy pozsonyi gazdag mézszáros vesztette el a három-száz forintot. Azóta Gratz meghalt; özvegye azon-ban átvette a pénzt és belőle jutalmul harmincz fo-rintot adott becsületes megtalálónak.

— **Tanulságos karácsonyi történet.** A kis Janika — akinek Drezdában van hazája és en-nél fogva otthon a nagy Nemetszágban Hanzinak

nevezetik — kolosszális karácsonyi meglepetésben részesült. Kapott ugyanis a kedves papjától karácsonyfiúval egy vegyesvonatot bádógból. A vasuti vonatnak természetesen lokomotíva is volt, de nem sokáig. A szerkezetet ugyanis spiritaluz kellett a használati utasítás értelmében futeni. Megtöltötték tehát a kazánt vízzel, alatta spiritaluzt gyújtottak és Janika, meg az egész család felszűlten várta az in-dulást. A gyermeklokomotiv azonban egyszerre csak tűzvörössé változott és indulás helyett a keleti expressz-vonatot gyorsaságával kezdett a karácsonya körül száguldani. Azután irányt változtatott és negyvenöt foknyi elhajással nekiment egy régi karosszéknek, amelyben felgyújtotta a nagymamát. Innen vidám ugrándozással végigszaladt a szalón nagy szőnyegén, lábba borította azt is, majd végül, mikor a család-anya merész elhatározással székét tartott a rohadó csoda elé, megállott a kis masina és a levegőbe repült. A robbanás után a jelen voltak különböző égesi sebeket tapasztaltak a tiz ujjukon, — a szegény Janika azonban nyomatlanul eltűnt. Már féltek attól, hogy a gyermek szétdarabolta a robbanás, amidőn hosszas keresés után végre reá akad-tak a megrémült szűlők. Az ártatlan gyermek ugyanis csak a szűlő tetejére mászott ijedteben, de némi hajperzseléseket leszámítva, komolyabb baja nem esett neki. Morál mindazonáltal:

Juniusban, májusban,
Sűllő, potyák ne egyél;
Karácsonyra a fiadnak
Gőzmasinát ne vegyél.

— **A vándorlegény karácsonya.** Fahl Ágost, morvaországi születű vándorlő-gény gyalog indult haza Péterváradról szűlővárosába Frűbauba. Karácsony estéjén azonban csak a Stomfea melletti Ferenc-majorig tudott eljutni, a hol az utat elté-vesztette. Néhány jó ember utbaigazította, adtak neki egy kis utraváló eledelt is és Fahl aztán foly-tatta utját hazafelé. De szegény csak nem tudott hazaérkezni. Az éj setéjében egy kocsi jött vele szembe, a mit nem vett észre és a szerencsétlen a lovak alá került. A szivtelen ember, a ki a kocsin űlt, ott hagyta a sulyosan megsebesűt Fahl-t a hi-deg földön, a hol az karácsony reggelre megfagyott.

— **Női hóhér.** Sok furesaságot látott már a tizenkifenczedik század a nőemancipáció terén, de arra csak a legutóbbi napokban volt példa, hogy egy nő a hóhéri állomásra pályázzon. A bécsi hóhér tudvalegőleg nemrég meghalt és most az államügyész nyílt pályázatot hirdetett az állás betöltésére. Érke-zett is számtalan folyamodvány, különönsél különö-sebb egzisztenciáktól, furesábbnál furesább indokolá-sok kíséretében. A folyamodványok között kétségte-lenül legérdekesebb az, a melyik egy nőtől ered, a ki kérelmét a következőkkel lelvéllel támogatja: „Hu-szonnyolcz éves vagyok és nagy fizikai erővel ren-delkezem. Ugy a nem, a melyhez tartozom, mint szépségem kiválóan alkalmassá tesznek az állomás betöltésére. Az elítelt utolsó pillantása ugyanis a hóhérra esik és mily megrökönyebűlés reá nevez, ha pillantása egy csuf, zord férfiarcz helyett egy kedves női arcz edes tekintetével találkozik.” A le-vél ebből a tenorból folyik tovább és meg valószínűv teszi, hogy ez a hólyg csupa könyörűletből akar a hivatalos emberölő pályájára lépni.

— **Öngyilkos tanító.** Megdöbbenő öngyil-kosságról ad hírt mezőtúri levelezőnk. Bartal Károly evangélikus tanító, a mezőtúri határban levő tanyai iskola tanítója, kinek felesége s három gyermeke volt, a Kőrös vízébe ölte magát.

Az iskola, melynek szolgálatában állt, a szar-vasi evangélikus egyházhoz tartozik. Számos ilyen iskolát állított ez az egyház, de oly nyomoruság fizetéssel, hogy okleveles tanítókat nem igen kapha-tott. Hét olyan iskolája van, a melyekhez még ok-levéllal nem rendelkező, közönséges irastudó sem akadt tanítónak, noha az egyház ilyeneket is szíve-sen alkalmazott. Az oklevél nélküli felfogadott iskola-mestereknek nem volt elég teher a csekély fizetéssel járó nyomoruság. Mikor egyéb életmódjuktól meg-váltak, hogy az egyház alkalmazottjai lehessenek, az iskolaszék határozata következtében rendeletet kap-tak, hogy 1894. decz. 15-ig szerezzenek oklevelet, különben állásukat veszítik. Az egyház tehát kerűlő uton akart okleveles tanítókhöz jutni olyan árért, amelyet nyájörző pásztoroknak fizetnek.

A tanítók egy része s ezek között Bartal sok-kal inkább el volt foglalva a kapálással, a mit a csekély fizetés pótlása céljából kellett végeznie, sem-hogy a tanközpűtő vizsgálatra készűmi ideje lett volna. Eljött a terminus és neki nem volt oklevele. Egy darabig tündözött sőhajtozott, végre kiment egy baltával a Kőrös folyóhoz, a jégen embernagy-sagu léket vágott s beugrott. A gátör éppen arra járt, észrevette a dolgot s mentésére sietett. A csák-lyával megtalálta a jég alatt, ki is huzta szerencsé-sen, de a szegény tanító már nem élt.

Az eset az egész környéken nagy részvételt keltett. Különsen sajnálják a tanító családját, mely most már teljesen ki van szolgáltatva a nyomoruságnak.

— **Páris gyomra.** Hogy a karácsonyi ünnepeken mit s mennyit evett Páris arról a következő adatok tanuskodnak: A karácsony előnapján 55.000 tucsat osztriga, 25.500 kiló hal, 100.000 kiló szárnyas, 65.000 kiló hurka és kolbász és 75.000 kiló hus kelt el. Ehhez hozzá kell venni azt a számtalan sok palack szeszes italt, azt a sok édességet, a mi a közönséges ételeken felül elfogyott Hanem ha meggondoljuk azt, hogy Párisnak három millió lakosa van, a fentebbi számadatok arról is meggyőzhetnek hogy ugyancsak sok embernek kellett megmaradnia rendes sovány étkezése mellett.

Apróságok.

Apa (jogász fiához, ki őt a fővárosban kálauzolja) Hát ez fiam, kicsoda nagy épület?
Jogász. Ez valami jelentéktelenebb épület lehet, nem ismerem; de majd ez a hordár megmondja. (A hordárhoz.) Micsoda épület ez?
Hordár. Ez kérem, az egyetem.

Mint rendesen.

Dénes bácsi kegyetlenül berugaszkodva dülög az utcán hazafelé. Utközben István komájával találkozik, a ki megszólítja:

— Hogy van kend Dénes komám?
— Mint rendesen, — feleli az borizú hangon.

Rébuszok.

Kinél nyomatták a vizözön alkalmából az emberiség haláláról szóló gyászjelentést?
— Mikor mult ki aholt tenger?
Melyik tanár cibálta meg a Kopasz László haját?
Kit nézett végig megvető tekintettel vak Béla?
(Megfejtésük még nincs, de lehet, hogy a vízvezeték és esatornázási ásatások alkalmával felszínre kerülnek.)

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténete gyorsan halad befejezéséhez. Most megjelent 28-ik füzetében Váczy János a klasszikai eposz művelőiről folytatólag Czuczor, Debreczeni Márton és Garay Jánosról értekezik. A következő cikkekben Kelemen (Wolf) Béla Bajza Józseféről és az Athenaeum-kör kisebb költőiről (Vachott Sándor, Császár, Kuross, Szemere Miklós stb.) szól. Ezután Váczy fejtegeti a század első felében az ősi rokonság kutatására megindult tudományos törekvéseket (Kőrösy Csoma S., Reguly Antal.) majd Kazinczy szellemi utódával: a modern magyar irodalomtörténet megalapítójával: Toldy Ferencz élete és működésével foglalkozik. Az utolsó lapokon Bayer Ferencz, nemzeti színésztünk alapos ismerője, a nemzeti színház történetét ismerteti 1837 után. A füzetet ezuttal is gazdag irodalmi vonatkozású képgyűjtemény díszíti, a szövegben: Debreczeni, Garay, Bajza, Vachott S. Szemere M., Csoma S., Reguly, Toldy, Szentpétery Zs. arcképei, Czuczor, Garay, Vachott kéziratának hasonmásai, Czuczor Botond-jának egykoru illusztrációja, külön mellékletekül vannak a füzetbe adva: az Akadémia alapításának emléktáblája (Hollóti) bronzszínyomatban és Kisfaludy Károly győri szobrának sikerült mása. A nagyfontosságú vállalat kétheti füzetekben jelenik meg s bármely hazai könyvárusnál megrendelhető.

Millenniumi történelmi munka. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő A Magyar Nemzet Története című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) negyedik füzete, a művelt magyar közönség általános és méltó elismerése valamint ritka szép pártolása mellett ímént bagyta el a sajtót és indult el diadalutjára az előző füzetek után. Ezek az egyes füzetek szakértői ügyes kezével akként vannak egybeállítva, hogy mindegyik füzet önállóan is rendkívüli érdeket képes kelteni és e mellett folyton fenntartja a kíváncsi várakozást ennek a nagy munkának folytatása iránt, mert e mű kétségkívül egyik eseménye és maradó emléke lesz az ezreves jubileumi ünnepélynek. Ez a negyedik füzet folytatása Marczali Henrik „Vezérek kora” művének, amennyiben annak harmadik fejezetét „A honfoglalást”, a negyedik fejezetét, melynek czime „Egykoru vélemények a magyarokról” foglalja magában és ugyancsak ebben a füzetben kezdődik a „Vezérek korának” ötödik fejezete. „A magyar nemzet helyzete és megszálása”. Valóban el lehet mondani, hogy ennek a „Vezérek kora” megírásának alaposágával csak a nagy német és angol történetírók vetekednek. Marczali Henrik a legkisebb részletekig kiterjedő figyelemmel összehordott és mély kritikával feldolgozott történelmi adatok egybeállításával és egymásba fűzésével rajzolja meg a honfoglaló dicső magyar vezérek korát. Ugyiszolván mozaik képpen mutatja be ezt az epochalis kort, mely nekünk magyaroknak hazát szerzett Európában. Ezt a füzetet Lotz Károly mesternek a m. tud. Akadémia palotája disztermében levő „Szent István kora” festményének tiszta, szép fénynyomata nyitja meg, mely után a magyar nemzeti muzeumban őrzött régiségek második csoportjának fénynyomatu képét találjuk. A szöveg közé nyomtatva a következő igen érdekes képek fordulnak elő a füzetben,

u. m. A magyarok bejövetele Turózi képes krónikájának brünni kiadásából, majd a magyarok első európai állomásának, Kievnnek szépen megrajzolt képét látjuk. A Denepor folyó felől felvéve. Ezután következnek „A magyarok bejövetele” már sokkal tökéletesebb technikával megrajzolt képe mely a híres bécsi képes krónikából van átvéve. Itt találjuk III. (Vastag) Károly pecsétjének Arnulf császár pecsétjének és pénzének hasonmását és „A bihari földvár” (Richter Aurél eredeti rajza), „A szabolcsi földvár” (szintén Richter Aurél eredeti rajza), „Csepel-sziget” (Dörre Tivadar eredeti rajza), mindmegannyi honfoglalás-történelmi helyek kitünően feltüntetett tájképét és az ó-román stílusban épült feldai kolostor belsejének képét. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetési díj negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a kiadónál (Athenaeum társulat, Budapest).

KÖLESKÁSA

métermázsája 10 forint, kisebb-nagyobb mennyiségben is kapható Sima Ferencz-gözmalmában.

Lówy Katalin

I. tized 470. számú házánál Szt.-György-naptól egy bolthelyiség egész berendezéssel és hozzátartozó lakással, mely áll: két szoba, konyha, éléskamara és hozzátartozó melléképületekkel haszonbérbe több évre kiadó. — Értekezni lehet a háztulajdonossal.

A „NEMZETI UJSÁG”

alig néhány hónapi főnállása daczára joggal és önérettel elmondhatja magáról, hogy megnyervén a közönség bizalmát és rokonszenvét, a legkedveltebb lapok egyike. Ez a siker nekünk csak biztatás lehet a jövőre. Biztatás, hogy előre haladjunk abban az irányban, a melyben haladtunk eddig; hogy nyiltan, bátran, csűrös-csavarást nem tűrő módon küzdjünk nemzetünk igazaiért, nemzetünk igaz érdekeiért; hogy folytassuk a harcot a korrupció, a hipokrizis ellen; hogy nyiltan és őszintén harcoljunk a nemz. létünket, nemz. irányban való haladásunkat veszélyeztető törekvések ellen.

„NEMZETI UJSÁG” mely tehát kitartással fog harcolni továbbra is a jelenlegi kormányrendszer és az e kormányrendszer szülte kinövészek ellen, nagy gondot fog fordítani ezentul is arra, hogy gyorsan és pontosan informálja a közönséget minden eseményről. Hogy e célját elérhesse a

„NEMZETI UJSÁG” áldozatot nem kimélve, erős levelezi kart szerv. Levelezi vannak az ország minden részéb. s a kontinens minden fontosabb pont. A e mellett azon van, hogy élvezetes és szórakoztató olvasmányokkal szolgáljon közönségének. A

„NEMZETI UJSÁG” e mellett a legolesőbb napilapok egyike.

A „Nemzeti Ujság” előfizetési ára:

Égész évre	14 frt.	Negyedévre	3 frt 50 kr.
Félévre	7 frt.	Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára 4 kr., vidéken 5 kr.

Január 1-ével belépő új előfizetők 3 frt 50 kr-ért 4 hóra, az jan. 1-től ápr. 30-ig kapják a „Nemzeti Ujságot.”

A „NEMZETI UJSÁG”-NAK van kiváló gondnal szerkesztett: ujdonsági tanügyi, közgazdasági, egészségügyi, jogügyi, sport- és divatrovata, valamint a „gyermekszobában” című rovata. Előfizetni bármely naptól kezdve lehet.

A „Nemzeti Ujság” szerkesztősége:	3—3	A „Nemzeti Ujság” kiadóhivatala:
VI. kerület, Petőfi-utca 16. szám.		VI. ker., Nagymező-utca 25. szám.

FŐVÁROSI LAPOK

mely 31 éven át Magyarország egyetlen szépirodalmi napilapja volt, december 16-án politikai tartalommal bővül s e naptól kezdve mint **politikai és szépirodalmi napilap** jelenik meg.

A művelt és előkelő magyar közönség szalon-lapja.

MINDEN POLITIKAI PÁRTTÓL TELJESEN FÜGGETLEN, SZÓKIMONDÓ UJSÁG.

Szerkeszti **Porzolt Kálmán.** Kiadja az **Athenaeum r. társ.**

A magyar szépirodalom összes kiváló tehetségei s a politikai irodalom jeisei pártkülönbség nélkül legérdekesebb munkáikat a „Fővárosi Lapok”-ba írják. — Megjelenik mindennap, finom papíron.

TERJEDELME MEGNÖVEKEDETT

Előfizetési ára olcsó: egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., félévre 7 frt.

Egyes számok minden lapelárusítónál kaphatók.

Kedvezmény a „FŐVÁROSI LAPOK” előfizetői számára:

Leszállított áron rendelhetik meg Magyarország leggazdagabb divatlapját, a „MAGYAR BAZÁR”-t, mely hetenkint jelenik meg. A „Fővárosi Lapok” és „Magyar Bazár” együttes előfizetési ára negyedévre 5 frt.

KIVÁNTATRA MUTATVÁNY SZÁM.

A „FŐVÁROSI LAPOK” kiadóhivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3. sz.

Szentes, 1895. Nyomatott Sima Ferencz gyorsasajtóján.